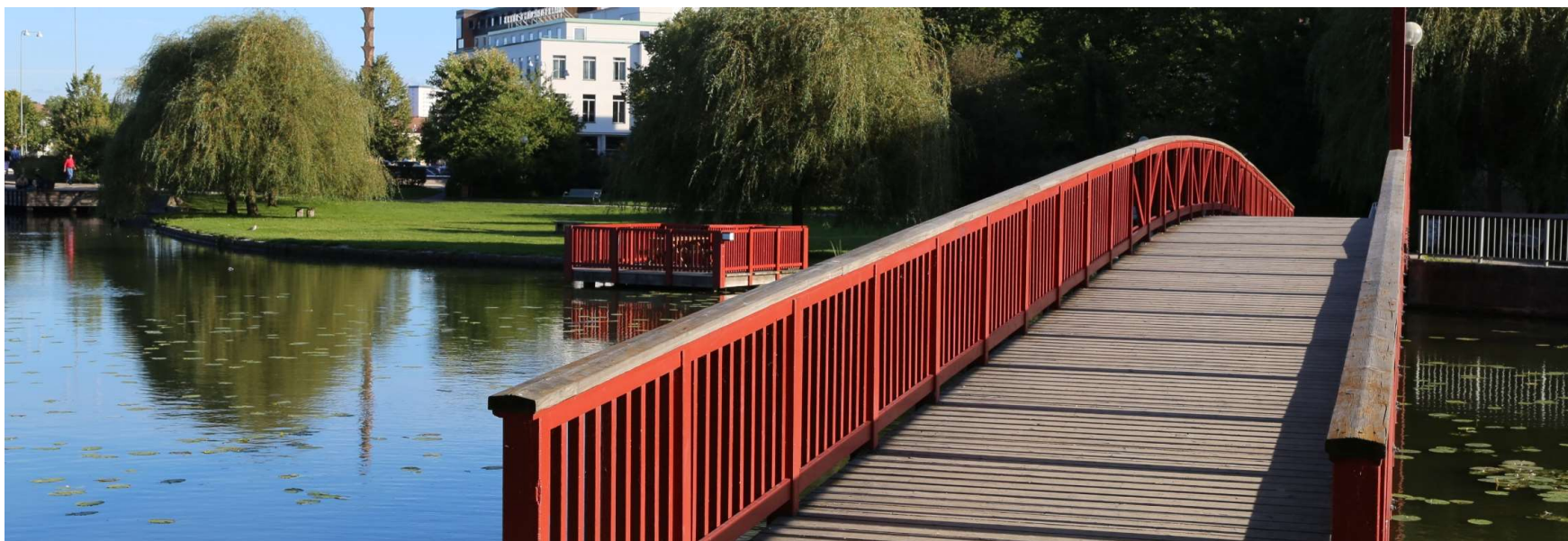

Följeforskning för barnens bästa i Sörmland

FoU Välfärds konferens, Stockholm, 12 oktober 2023

Lina Larsson, forskningsledare/utvecklingsledare, FoU i Sörmland

Osman Aytar, docent i socialt arbete/ fil. dr. i sociologi vid Mälardalens universitet och följeforskare, FoU i Sörmland

Nettan Eliasson, processledare, Läns gemensamt regionalt stöd – socialtjänst & vård i Sörmland

Malin Sjöqvist, processledare, Läns gemensamt regionalt stöd – socialtjänst & vård i Sörmland

Utvecklingsarbetet

Tillsammans för barnens bästa i Sörmland

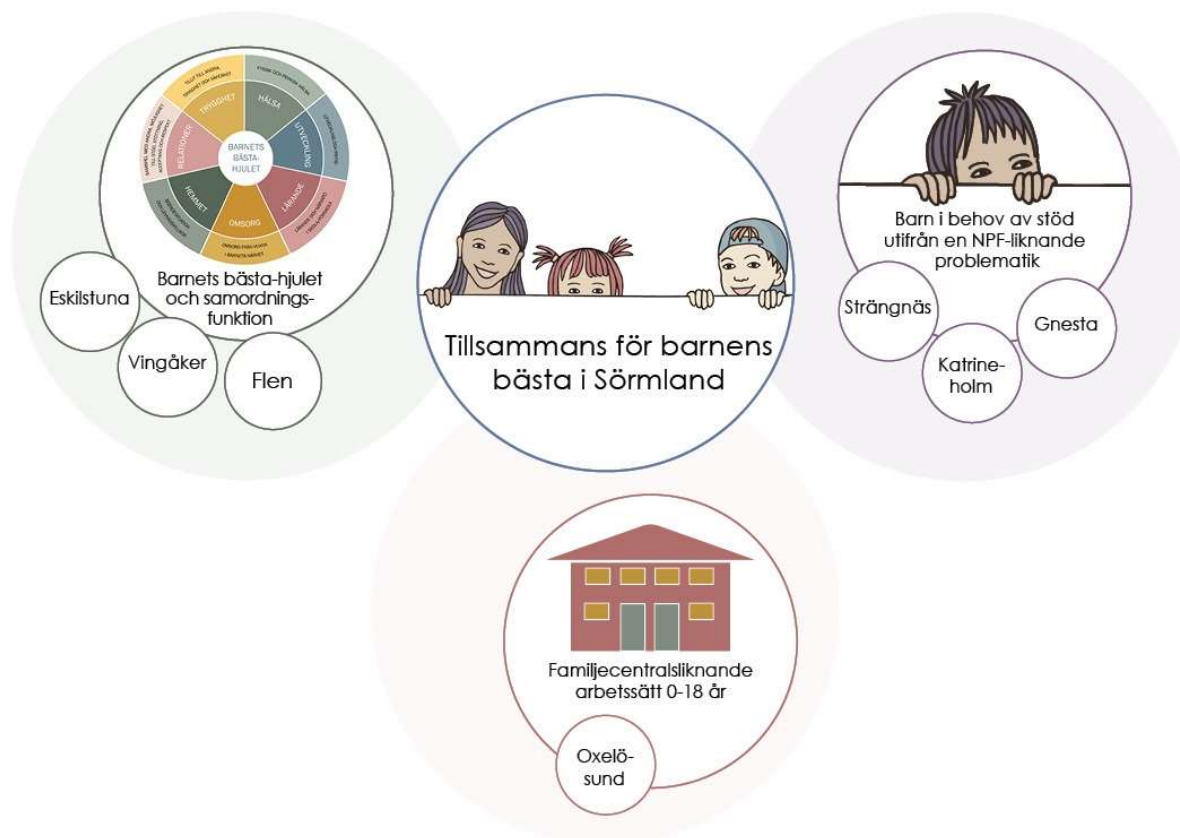
- Ett regionalt utvecklingsarbete inom Sörmlands alla kommuner och Region Sörmland under perioden 2021-2024
- En samverkan mellan hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola
- Den gemensamma målbilden är att alla barn och unga i Sörmland ska ges möjligheter till en god fysisk och psykisk hälsa genom en god och trygg uppväxt utifrån varje barns behov. Samverkan ska ske med ett helhetsperspektiv kring barnens hälsa
- Förväntade långsiktiga effekter är följande:
 - Fler barn och unga lever med en god **psykisk och fysisk hälsa** och en negativ utveckling av psykisk ohälsa har bromsats och psykiska besvär har minskat
 - Barn, unga och vårdnadshavare i behov av stöd ska genom effektiv samordning få tillgång till nödvändiga kontakter med barn och ungas behov i centrum
 - Fler barn och unga närvarar i **förskola och skola** samt uppnår kunskapskraven i skolan

Målsättning med utvecklingsarbetet

Tillsammans med barnens bästa i Sörmland

- Att det i Sörmland finns en länsövergripande samverkansmodell för tidiga insatser för barn och unga
- Att ett implementeringsarbete av samverkansmodellen är påbörjat
- Att en plan för fortsatt implementering och uppföljning av samverkansmodellen finns tillgänglig

Pågående piloter

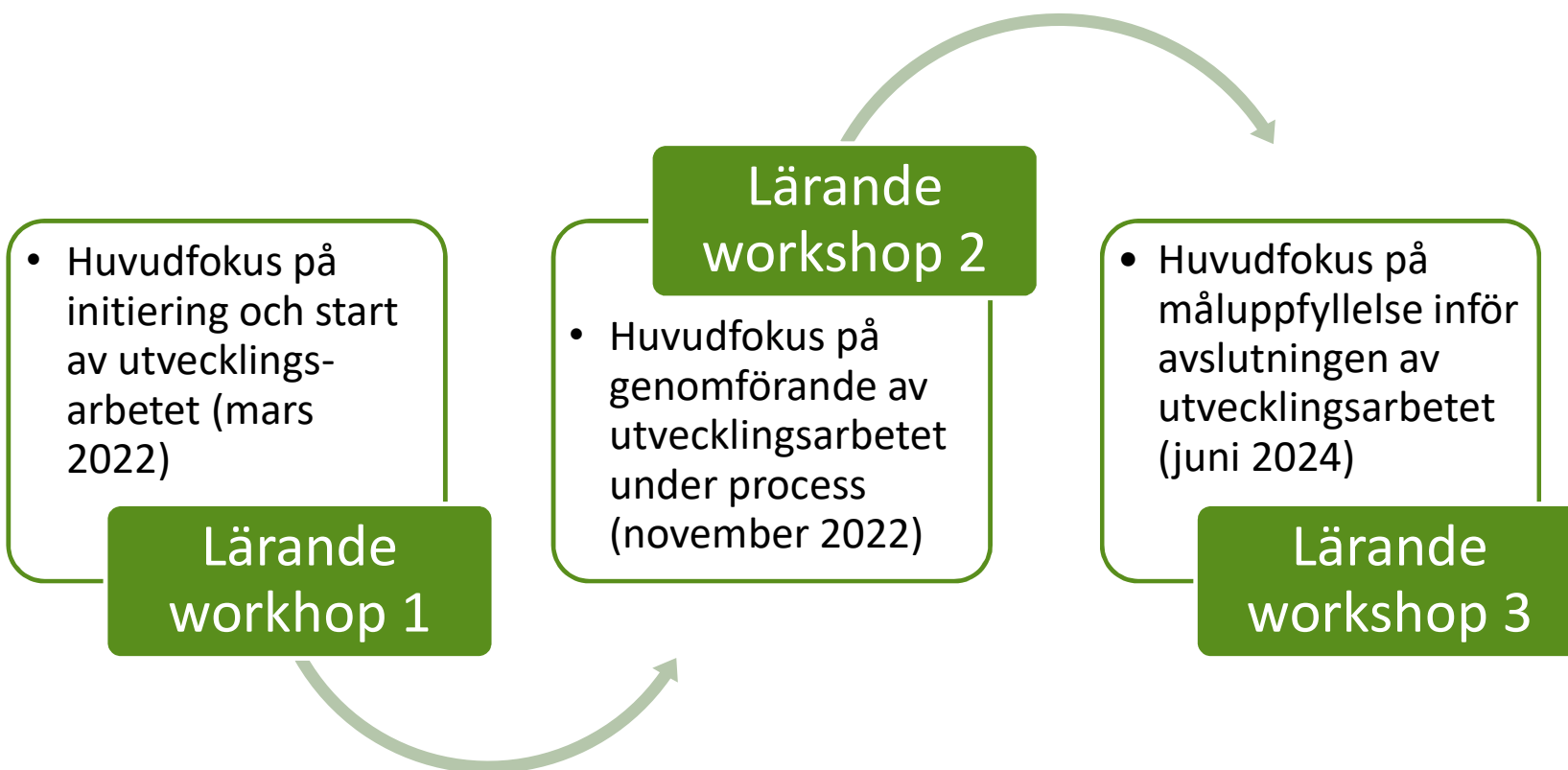
Det övergripande syftet med följeforskningen

Det övergripande syftet med denna följeforskning att genom samverkan mellan projektbeställare, projektpartner, projektägare, styrgrupp, processledare, målgrupper, forskare m fl. skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande i och genom projektet.

Med ett processtödjande och förändringsinriktat perspektiv är målsättningen för följeforskningen kring utvecklingsarbetet *Tillsammans för barnens bästa i Sörmland* följande:

- Att ge stöd till utvecklingsarbetet för att kunna tillämpa relevanta metoder och aktiviteter i linje med projektplanen
- Att ge stöd till utvecklingsarbetet för att kunna mäta och följa upp målen enligt projektplanen
- Att ge stöd till utvecklingsarbetet att dokumentera aktiviteterna och processen på lämpliga sätt som underlag för vidare självrapporteringar och utvärderingar
- Att utvärdera utvecklingsarbetet utifrån en förändringsinriktad programteoretisk modell från projektstart

Workshops för lärande under utvecklingsarbetet

Delstudie 1: Huvudfokus på initiering och start av utvecklingsarbetet

Framgångsfaktorer i utvecklingsarbetet i delstudie 1

- Bred representation av huvudmän
- Skolchefernas inkludering i ett tidigt skede
- Politisk kraftsamling och stöd
- Rekrytering av processledare i ett tidigt skede
- Beslut om följeforskning och planer för långtidsuppföljning
- Beslut om utökad familjecentral och Skottlandsmodellen
- Beslut om nyhetsbrevet som skickades ut i början av mars 2022
- Kontinuerliga förbättringar under resans gång
- Digitala arbetssätt under pandemin

Risker och hinder i utvecklingsarbetet i delstudie 1

- Många huvudmän med olika intresse och engagemang
- Ej inkludering av fristående skolor
- Mycket fokus på och diskussion om effektmålen i början
- Olika förväntningar från verksamheter
- Förändringar i omvärlden
- Valets eventuella konsekvenser
- Omsättning bland personal
- Balansgången mellan kostnader och vinster vid insatser
- Implementering av samverkansmodellen i några utvalda verksamheter
- Ej tillräckligt bred politisk förankring

Förbättringsförslag för fortsatt utvecklingsarbete i delstudie 1

- Mer enhetlig information till och förankring hos alla involverade
- Mer dialog med fristående skolor
- Tydliga regelverk och styrdokument
- Förbättrad information till berörda aktörer utanför styrgruppen
- Mer tydlighet om utvecklingsarbetet utåt
- Mer användning av case-metodik
- Mer dialog med politiken
- Mer arbete för alla berördas inkludering
- Ökade möjligheter för att träffas vid behov
- Ökade aktiviteter i workshopsform

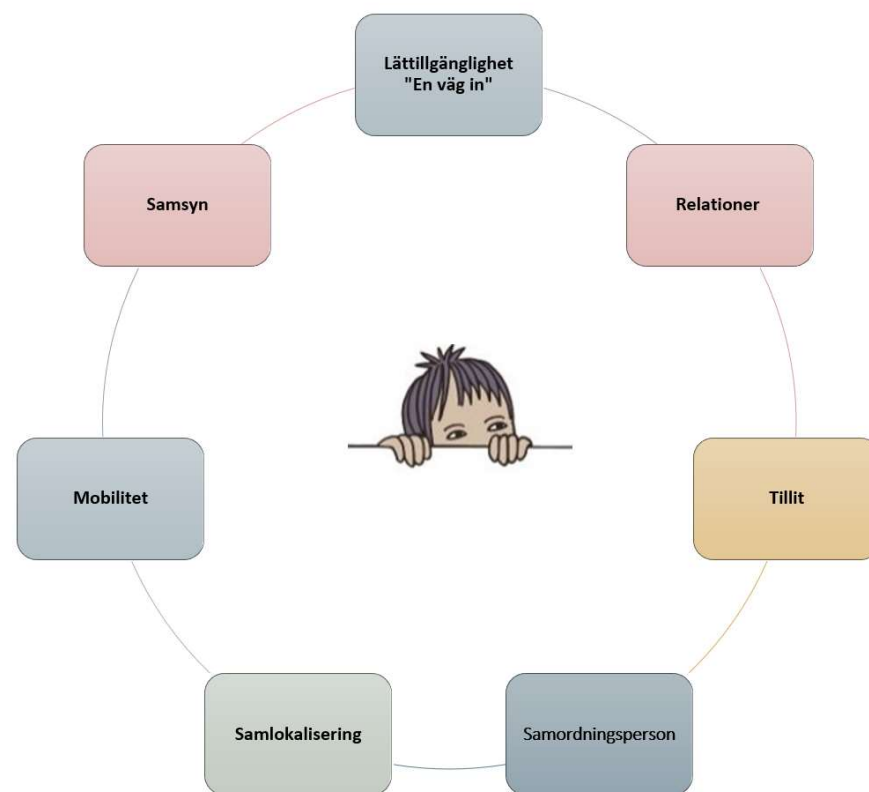
Några övergripande rekommendationer i delstudie 1

1. Mer fokus på projektets målsättningar jämfört med långsiktiga effektmål anses vara en viktig framgång under processen.
Vi rekommenderar: ett fortsatt arbete om denna tydlighet för att förebygga eventuella missförstånd.
2. Flera förbättringsförslag handlar om tydlig och enhetlig informationsspridning till, och förankring hos, berörda aktörer och verksamheter. I detta avseende kommer nyhetsbrevet att vara en viktig kommunikationsväg i fortsättningen.
Vi rekommenderar: nya vägar, exempelvis dialogträffar, workshops eller liknande.
3. Det finns andra aktörer som inte är representerade i styrgruppen.
Vi rekommenderar: att mer dialog förs med dessa aktörer.
4. **Vi rekommenderar:** Case som ett förslag på metod för att aktualisera olika förståelser för vad utvecklingsarbetet skulle innebära för olika parter i samverkan
5. Förslag om mer arbete för alla berördas inkludering
Vi rekommenderar: en kartläggning om vad som fungerar bra och mindre bra i fråga om inkludering av berörda aktörer och att ett förbättringsarbete inleds med bl.a. mer involvering av barn och vårdnadshavare.

Delstudie 2: Huvudfokus på genomförande av utvecklingsarbetet under process

Framgångsfaktorer i utvecklingsarbetet i delstudie 2

- Styrgrupp arbetar bland annat med förankring, liknar arbetsgrupp
- Snabb start av pilotprojekt NPF
- Pilotprojekt ger lokala mål, lokal förändring och förutsättningar att göra skillnad för barn
- Arbete i samverkansstruktur + skola
- Politik som efterfrågar
- Barn, unga, föräldrar och professionella har bidragit till definition av flera nyckelord för god samverkan

Risker och hinder i utvecklingsarbetet i delstudie 2

- Lokala pilotprojekt riskerar att inte vara/bli regionalt relevanta utan aktivt arbete.
- Otakt i uppstart på de olika utvecklingsarbeten
- Svårigheter att få medarbetare att förstå kopplingar till bl.a. Nära vård
- Skolans område saknar samverkansnämnd, skolchef har större svårigheter än socialchefer att företräda andra kommuners skolverksamheter
- Styrgrupp liknar en arbetsgrupp— dubbla roller för skolchefer
- Omsättning bland personal
- Risk att det ej omfattar alla barn

Några övergripande rekommendationer i delstudie 2

1. Basnivå för samverkan för alla barn i Sörmland, som tillgång till familjecentral.
2. Lär av pilotprojekten när dessa når resultat. Lyft resultaten från lokalt perspektiv till regionalt, generalisera lärdomar så alla barn med liknande problem i Sörmland drar nytta.
3. Hälsa är inte bara psykisk hälsa, inkludera även hälsofrämjande insatser för barn med ex. funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomar. Kanske i samband med arbete med välmåendehjulet.
4. Glöm ej hälsofrämjande livsvillkor som ekonomi i arbetet att främja barns hälsa- mindre resurser kan kräva mer stöd som mobilitet
5. Använd "Tillsammans för barnens bästa i Sörmland" för koordinering av statsbidrag
6. Formulera plan för fortsättning snarast (gärna förlängning) både praktisk testning av nya samverkansformer och implementering av modellen som växer fram

En samverkansmodell under utveckling

**Gemensamt
förhållningssätt**

Ledning och styrning

**Gemensamma
arbetssätt och
verktyg**

Vidare läsning och podd

- Rapporter i forskningsprojekt tillgängliga på FoUiS hemsida

- Podd om projekt och forskningsprojekt på FoUiS hemsida

Tack för uppmärksamheten!

Ni är alltid välkomna att kontakta oss om följeforskningen,
utvecklingsarbetet och relaterade frågor

lina.larsson@fou.sormland.se

osman.aytar@mdu.se

Nettan.Eliasson@regionsormland.se

Malin.Sjoqvist@regionsormland.se